Ron og Harry …

… granska loynidómar

Harry Potter og kamarið við loynidómum

Niðurteljingin er byrjað. Komandi fríggjakvøld verður næsti filmurin um Harry Potter framsýndur í Havnar Bio

FILMUR

Um eina lítlu viku verður filmurin um Harry Potter og vinfólk hansara í Hogwarts frumsýndur í Føroyum. Hesin, sum er tann næsti í røðini um Harry Potter, eitur í føroyskari týðing, Harry Potter og kamarið við loynidómum. Forsølan er byrjað fyri tveimum vikum síðani og væl gongst at selja. Fyrsti filmurin um Harry Potter var frumsýndur seinasta heyst og hann telist millum tíggju teir best umtóktu filmirnar, sum nakrantíð eru sýndir í Føroyum. Umleið 6000 fólk sóu hann. Frumsýningin í USA og Onglandi av nýggja filminum var í gjárkvøldið.

Søgugongdin í næsta filminum fer fyri ein stóran part fram í Hogwarts. Harry gleðir seg at byrja annað árið í Hogwarts, skúlanum fyri gandakynstur og galdralist, men ikki gongst, sum ætlað. Í fyrsta lagi roynir onkur at forða honum at sleppa í skúlan aftur, og tá ið tað hóast alt eydnast, verður einki sum ætlað, tí óndar maktir gera um seg og leggja eftir næmingunum av muglaraætt.

Ummælarar og serkøn eru á einum máli um, at hesin filmurin er betri enn tann fyrsti, so tað skuldi borgað fyri góðum. Aftur er tað Chris Columbus, sum hevur leikstjórnað. Sjálvur hevur hann sagt, at hann hevur lært nógv av fyrsta filminum og tí er nógv blivið betri. Í fyrsta filminum varð stór orka løgd í at lýsa heimin rundan um Harry ógvuliga væl og nágreiniliga, bæði viðvíkjandi galdralistini og persóninum Harry.

- Í næsta filminum er øðrvísi. Farið verður beint í frásøgnina og ævintýrið, greiðir David Heyman, framleiðari, frá á eini heimasíðu um Harry Potter.

- Harry Potter og kamarið við loynidómum er daprari og samstundis stuttligari, og vísir aðrar síður av Harry. Fyrsti filmurin var fyri ein stóran part um, at Harry skuldu gera sær sjálvum greitt, at hann í grundini er ein gandakallur. Meginpartin av fyrsta filmi hevði hann ilt við at skilja galdralistina og fóta sær sum gandakallur. Í nýggja filminum er Harry komin til sættis við, hvør hann er og hvat hann kann longu frá byrjan.

Daniel Radcliffe eisini fúsur til triðja filmin um Harry Potter

Bøkurnar

Bøkurnar um Harry Potter eru ikki lættur og skjótur lesnaður. Tær eru drúgvar og fevna víða, men tað hevur ikki hildið lesarunum aftur. Tvørturímóti. Tískil eru filmirnir um Harry Potter eisini langir, men sum Chris Columbus sigur:

- Viðhaldsfólkini hjá Harry Potter høvdu verið vónsvikin, um ov nógv vantar í filminum. Tá børn kunnu lesa eina bók, sum er 700 blaðsíður (tann fjórða í røðini), kunnu tey eisini hyggja at einum filmi, sum er tveir og ein hálvan tíma.

- Ístaðin fyri at royna at taka yvir hugflogið hjá lesarunum, hava vit givið best hugsandi útgávuna av bókini á filmi.

Fýra bøkur eru nú skrivaðar um Harry Potter og vinfólk hansara í Hogwarts, og tveir filmir gjørdir. Tann fjórða bókin kemur í næstum út í føroyskari týðing undir heitinum Harry Potter og Eldbikarið. Henda bókin er tann skjótast selda bók-in í heiminum nakrantíð. Malan Háberg Andersen hevur týtt til føroyskt, og eins og hinar bøkurnar um Harry Potter, gevur Bókadeild Føroya Lærarafelags eisini ta fjórðu út.

Triði filmurin

Farið verður undir triðja filmin rættiliga skjótt, Harry Potter og fangin úr Azkaban, men um fjórða bókin eisini verður gjørd til film, er enn ivasamt. Bókin er rættiliga drúgv, upp ímóti 700 blaðsíður, og skal hon gerast til film, verður helst talan um tveir filmir, sum verða lidnir sama ár.

Í farna mánaði leyp Chris Columbus, leikstjóri, út í orð, at hann roknaði við, at tey trý, Daniel Radcliffe, Emma Watson and Rupert Grint, ið spæla vinfólkini Harry, Hermione og Ron, altso høvuðspersónarnar, eftir øllum at døma fara at gevast eftir, at triðji filmurin, er liðugur. Framleiðslan av hesum filminum byrjar í mars komandi ár og er væntandi liðug á summri í 2004.

- Míni ráð til teirra er, at tey eiga at vera børn, meðan tey kunnu, hevur Chris Columbus sagt við Reuter.

Spurdur, um hann ætlar sær at gevast, sigur Daniel Radcliffe, at hann heilt vist ætlar at vera við í triðja filminum.

- Hvussu verður við tí fjórða, veit eg ikki enn.

Fyrsti filmurin um Harry Potter vóru eisini fyrstu leiklutirnir hjá Emma Watson og Rupert Grint, ávikavist 11 og 13 ár, sum spæla vinfólkini hjá Harry. Daniel Radcliffe hinvegin hevur longu, hóast bert 12 ára gamal, fleiri leiklutir aftanfyri seg.

Filmurin hevur sum vera man ikki verið bíligur at gera. Ikki minni enn 125 mió. pund hevur hann kostað. Bert filmsrættindini kostaðu 700.000 pund. Chris Columbus var millum nógvar navnframar leikstjórar valdur at leikstjórna filminum, tí hann lovaði at verða trúgvur ímóti handritinum, sum er ein treyt frá sjálvum høvundinum. Og høvundurin. J. K. Rawling er ikki ávirkan. Hon hevur valt nógvar av høvuðsleikarunum, eitt nú tey, sum spæla Hagrid, Snape, Dumbledore og McGonagall.

Berlin í skundi

Sum rímiligt er, er avmarkað, hvat ber til at fáa burtur úr Berlin í hálvanannan dag. Men tað, sum var at síggja og hoyra, gjørdi, at hugurin at venda aftur bara styrktist

Í dag er lítið at síggja til tann illa kenda Berlinmúrin. Nakrir fáir metrar standa eftir. Men teir mugu hegnast av, so fólk ikki fer avstað við teimum

FERÐAFRÁSØGN

Orð og myndir: Edvard Joensen

Berlin: Hóast miðbýurin í Berlin, allur sum hann er, líkist einum stórum byggiplássi, hevur fólk kortini tíð at vera til. Tey fara á matstovu, í sjónleikarhús, keypa inn, og hava tíð at práta hvør við annan, sum nú kennast, tá tey møtast.

At koma til Berlin er ikki øðrvísi enn at koma til aðrar stórar býir. Thegel flogvøllurin sýnir ikki nógv fyri verðini, tá hugsað verður um ta ferðslu, sum uttan iva man vera til ein milliónbý. Tó er at siga, at tveir aðrir flogvallir eisini eru. Av teimum er í hvussu er annar ivaleyst væl størri og hevur helst eisini tættari ferðslu.

Hýruvognsførarin fær eina adressu at vita, og so verður bara koyrt. Hann hevur hug at spyrja, hvat mál vit tosa. Hevur ongantíð hoyrt hetta fyrr, heldur hann. Men veit ikki petti um Føroyar at siga. Ivaleyst ongantíð hoyrt navnið grett. Heldur ikki í sambandi við fótbóltsdystin, sum vera skal kvøldið eftir, at vit koma til Berlin.

— Fótbólti havi eg ongantíð havt nakran áhuga fyri, sigur hann. Og tískil veit hann heldur ikki, at tað liggur ein sensatión og lúrir har úti í komandi samdøgrinum.

American Checkpoint. Aftan fyri er múrsavn

Spennandi

Tað er altíð okkurt spennandi við at vitja eit nýtt stað fyrstu ferð. Berlin er nýggjur í so máta. Havi ikki verið her fyrr, men nógv er hoyrt og lisið um Berlin. Kanska serliga hendan seinna partin av søgu býarinnar, síðan nazistarnir í tríatiárunum í seinastu øld livdu sítt lystiliga lív her. Og so tað minni glæsiliga lívið, livað varð í býnum tey komandi fýrati árini ella so.

Men greitt er, at ein stuttur steðgur í hesum máttmikla høvuðsstaði ger ikki tað, at alt forvitnið verður nøktað. Tað verður bert upp aftur størri, og hugurin at koma aftur økist.

Her er alt. Øll tey kendu støðini, lisið er um, og hoyrt er frásagt. Nú síggjast tey við egnum eygum, og hóast ein hevur upplivað júst tað sama fyrr aðrastaðni í heimi, er kenslan effinett tann sama. Frøi, stoltleiki og undran yvir at standa júst her á hesum støðum og við egnum eygum síggja tað, lisið er um.

Men tað undrar almikið, at tað, sum í næstan tríati ár var sermerki fyri Berlin, tann ófrættakendi múrurin, er burtur. Rivin niður og burturbeindur, tí týskarar vilja ikki kennast við hann í dag.

Gaman í var hann eitt skensil fyri bæði teir sjálvar, sum settu hann upp og teir, sum aftan fyri stýrdu teimum. Men hann var hóast alt partur av søguni og átti sum slíkur at havt betri uppiborið, nú hann onga nyttu gjørdi kortini. Eins og kinesiski múrurin og gomlu miðaldar býarmúrarnir, sum nógvastaðni eru varðveittir. At strika søguna er eingin loysn. Hon verður ikki gloymd kortini.

Gamaní eru støð - nógv støð - í Berlin, har hann beinleiðis hevði verið ein forðan fyri menningini í dag, og har kundi hann verið burturbeindur. Men teir fáu metrarnir, sum í dag standa eftir, eru ikki bara ringir at fáa eyga á hjá tí ókenda, men at kalla skomm fyri nýggju valdsharrarnar í Týsklandi.

Og nógvar eru søgurnar um, hvussu tað gekk til, tá múrurin fall, og fólk eystaneftir komu vestur um og sluppu at síggja allar herligheitirnar, her vóru.

Ein søga er frá ovurhond stóra vøruhúsinum Kaufhaus des Westen, ella KaDeWe, sum tað veru stytt. Og sigast skal, at har er veruliga nakað at síggja. Nógv, flott og ókristiliga dýrt.

Ein vesturtýsk sjónvarpsstøð hevði funnið ein eysturtýskara, sum fyrstu ferð var sloppin vestur um, og hevði fingið hann upp á sonevndu delikatessudeildina í KaDeWe. Har er bara alt, nevnast kann av mati, uttan livandi grind. Men bað tú um hana høvdu teir helst fingið hana eisini.

Spurdur um, hvat hann helt um alt hetta, svaraði eysturtýskarin, at hetta var óført. Hann steðgaði á eina løtu og helt so fyri:

»Men hvør f.... hevur brúk fyri 43 sløgum av pylsum«.

Nýtt, nýtt, nýtt

Teir byggja nýtt. Flott og stórt skal tað vera. Einki sum stendur aftan fyri tað, onnur vestanlond hava.

Ivaleyst er tað tiltrongt, tí líkindi eru til at halda, at tað,

Framhald á síðu 8